

Laki ja armo

”Minä en tee tyhjäksi Jumalan armoa; jos näet vanhurskaus saadaan lakia noudattamalla, silloin Kristus on kuollut turhaan.” (Gal. 2:21.)

Avaintekstit:

Hes. 28:15, 16
(RK 2012);
5. Moos. 4:44;
Room. 3:20;
5. Moos. 10:1–5;
5. Moos. 5:6–22;
5. Moos. 9:1–6.

Useimmissa kristillisissä seurakunnissa puhutaan sekä laista että armosta ja ymmärretään niiden välinen yhteys. Laki on Jumalan pyhyiden ja vanhurskauden normi, ja tuon lain rikkominen on syntiä. ”Jokainen, joka tekee syntiä, syyllistyy laittomuuteen, sillä synti merkitsee Jumalan lain rikkomista.” (1. Joh. 3:4.) Ja koska me kaikki olemme rikkoneet tuota lakia – ”Pyhä kirjoitus on kaiken sulkenut synnin vankilaan” (Gal. 3:22) – vain Jumalan armo voi meidät pelastaa. ”Armosta Jumala on teidät pelastanut antamalla teille uskon. Pelastus ei ole lähtöisin teistä, vaan se on Jumalan lahja.” (Ef. 2:8.)

(Toki lakiin kuuluu tuo ”pieni yksityiskohta” koskien seitsemännen päivän saptattia, jonka kuitenkin monet kristityt ainakin toistaiseksi hylkäävät keksien kaikenlaisia kehoja tekosyitä oikeuttaakseen torjuvan päätöksensä. Se on kuitenkin aihe erikseen.)

Laki ja armo, vaikkakin eri tavoin ja eri yhteyksissä ilmaistuina, löytyvät kaikkialta Raamatusta, myös Viidennestä Mooseksen kirjasta. Kyllä, Viides Mooseksen kirja esittelee myös lain ja armon suhdetta, joskin ainutlaatuisessa viitekehyksessä.

LAKI TAIVAASSA

Jumala on rakkauden Jumala, ja rakkaus on hänen luonteensa pääperiaate ja hallintonsa perusta. Koska Jumala haluaa, että osoitamme hänelle vastarakkautta, hän on luonut meidät moraaliseksi olennoiksi, joilla on moraalinen vapaus - rakkaudelle ominainen vapaus.

Ajatukseen moraalista vapaudesta kuuluu keskeisenä moraalityyppiä. Atomien pienimmät hiukkaset, meren aallot tai kengurut noudattavat tiettyssä määrin *luonnonlakia*, mutta *moraalityyppiä* ne eivät seuraa eivätkä tarvitse. Vain moraaliset olennot tarvitsevat sitä. Sen takia Jumalalla on taivaassakin moraalityyppiä enkeleitä varten.

Lue Hes. 28:15, 16 (RK 2012), joka puhuu Luciferin lankeemuksesta taivaassa. Hänessä havaittiin "vääräryyttä" ja hän myös teki "syntiä". Mitä tällaisten sanojen käyttö taivaasta puhuttaessa paljastaa moraalilain olemassaolosta taivaassa?

"Vääräryys" ja "synti" ovat sanoja, jotka yhdistämme meihin ihmisiin. Raamattu käyttää kuitenkin samoja sanoja kuvaamaan sitä, mitä tapahtui taivaassa, toisessa osassa luomakuntaa. Tämä kertoo meille jotain yhteistä taivaasta ja maailmastamme.

"Mitä meidän on siis sanottava? Onko laki syntiä? Ei toki. Mutta vasta lain vaikutuksesta tulen tuntemaan synnin. Himo olisi ollut minulle tuntematon asia, ellei laki olisi sanonut: 'Älä himoitse.'" (Room. 7:7.) Miten sama ajatus voisi ainakin periaatteessa päteä taivaassa, jossa moraaliset olennot, enkelit, asuvat?

Kuten Ellen G. White asiaa selittää: "Jumalan tahto on ilmaistu hänen pyhässä laissaan, ja sen periaatteet ovat taivaan periaatteita. Jumalan tahdon tunteminen on korkeinta tietoa, minkä taivaan enkelit voivat saavuttaa. Hänen tahtonsa toteuttaminen on korkeinta palvelua, johon he voivat omistautua." (VS 81, 82.)

Ei ole väliä onko kyse taivaasta vai maasta: jos Jumalalla on moraalisia olentoja, hänellä on moraalityyppiä hallitsemaan heitä, ja tuon lain rikkominen, tapahtuu se sitten taivaassa tai maan päällä, on syntiä.

LAKI VIIDENNESSÄ MOOSEKSEN KIRJASSA

Jumalan valittu kansa on Kanaaninmaan rajalla, vihdoinkin perimässä sille luvattun maan. Viides Mooseksen kirja sisältää Mooseksen viimeiset ohjeet heprealaisille ennen kuin he ottavat maan haltuunsa. Ohjeisiin kuuluivat myös käskyt, joita heidän tuli noudattaa.

Lue seuraavat tekstit. Mitä asiaa toistetaan kerta toisensa jälkeen? Miksi asia on niin tärkeä kansalle? 5. Moos. 4:44; 5. Moos. 17:19; 5. Moos. 28:58; 5. Moos. 30:10; 5. Moos. 31:12; 5. Moos. 32:46; 5. Moos. 33:2, VKR.

Viidennen Mooseksen kirjan pintapuolinenkin lukeminen osoittaa, kuinka tärkeää lain noudattaminen oli israelilaisille. Se oli liittosuhteen velvollisuus. Jumala oli tehnyt heidän hyväkseen niin paljon, ja tekisi vastakin - asioita, joita he eivät pystyisi itse tekemään ja joita he eivät olisi edes ansainneet. Vastalahjaksi Jumala pyysi kuuliaisuutta hänen lailleen.

Mikään ei ole tuosta muuttunut. Jumalan armo pelastaa meidät edelleen, eivät lain teot. "Katsomme siis, että ihminen tulee vanhurskaaksi, kun hän uskoo, ilman lain vaatimia tekoja." (Room. 3:28.) Vastauksemme pelastukseen on kuuliaisuus laille. Emme kuitenkaan noudata lakia siksi, että yritäisimme pelastua sen täyttämisen kautta. "Eihän yksikään ihminen tule Jumalan edessä vanhurskaaksi lain käskyjä noudattamalla. Lain tehtävänä on opettaa tuntemaan, mitä synti on." (Room. 3:20.) Noudatamme lakia, koska olemme kiitollisia pelastuksesta. "Jos te rakastatte minua, te noudatatte minun käskyjäni." (Joh. 14:15.)

Viides Mooseksen kirja on opetusta armosta ja laista. Jumala lunastaa meidät armosta tehden puolestamme sen, mihin emme itse pysty (sen enempää kuin Israelkaan pystyi pakenemaan Egyptistä). Vastauksena armoon me elämme uskon kautta kuuliaisina hänelle ja hänen lailleen. Aadamin lankeemuksesta alkaen aina lopunajan ihmisten aikoihin asti - niiden "jotka pitävät Jumalan käskyt ja uskon Jeesukseen" (Ilm. 14:12, RK 2012) - Jumalan suhteeseen liittokansansa kanssa kuuluvat sekä laki että armo. Armo antaa anteeksi sen, että olemme rikkoneet hänen lakiaan, ja armon avulla voimme myös totella hänen lakiaan. Kuuliaisuus nousee liitosuhteesta, joka meillä on häneen.

Miten voimme välttyä siltä, että meistä lakia totellesamme tulee lakihenkisiä?

L^eTÖV LĀK

Epäillijät, jotka etsivät syitä hylätä Raamatun, nostavat usein esiin joitakin Jumalan käyttämiä vahvoja sanoja, joita esiintyy Vanhassa testamentissa. Ajatuksena on, että Vanhan testamentin Jumala oli julma, kostonhaluinen ja ilkeämielinen, varsinkin verrattuna Jeesukseen. Tämä ei ole uusi väite, mutta se on aivan yhtä virheellinen nyt kuin silloin, kun se vuosikatoja sitten ensi kertaa esitettiin.

Kerta toisensa jälkeen Vanha testamentti esittää Herran, joka rakastaa muinaista Israelin kansaansa ja haluaa sille parasta. Tämä rakkaus tulee vahvasti esiin Viidennessä Mooseksen kirjassa.

Lue 5. Moos. 10:1-15. Mikä on jakeiden välitön asiayhteys? Mitä katkelma opettaa siitä, mitä Jumala tunsu kansaansa kohtaan, vielä heidän syntinsä jälkeenkin? Mitä teksti opettaa meille armosta?

Teksti aivan pursuaa Jumalan armoa ja rakkautta. Huomaa erityisesti jakeet 12 ja 13. Ne ovat oikeastaan yhtä pitkää virkettä, josta ikään kuin kuuluu kysymys: *Mitä minä, Herra, muuta teen kuin pyydän sinua noudattamaan seuraavaa – – kulje minun teitäni, rakasta minua, palvele minua ja pidä minun käskyni omaksi parhaaksesi?*

Heprean kielessä tässä kohtaa käytetään koko ajan yksikön toista persoonaa "sinä/sinun". Vaikka Jumala puhuukin kansalle kokonaisuudessaan, mitä hyötyä hänen sanoistaan on, jos yksilöt, jokainen erikseen, eivät tottele häntä? Kokonaisuus on vain niin hyvä kuin sen yksittäisten osien summa. Herra puhui Israelin kansalle yksilöinä.

Emme saa myöskään unohtaa jakeen 13 loppua: pidä nämä asiat *l^etōv lāk*, 'omaksi parhaaksesi'. Toisin sanoen Jumala käskyy ihmisiä tottelemaan, koska se on heidän oman etunsa mukaista. Jumala teki heidät, hän ylläpitää heitä ja tietää, mikä heille on parhaaksi, ja hän myös haluaa heidän parastaan. Kuuliaisuus hänen lailleen, kymmenelle käskylle, voi olla vain menestykseksi heille.

Lakia on usein verrattu suoja-aitaan. Pysymällä aidatulla alueella Herran seuraajat ovat suojassa koko joukolta pahojaa asioita, jotka muutoin pääsisivät valloilleen ja tuhoaisivat heidät. Rakkaudesta kansaansa kohtaan Jumala antoi heille lakinsa, ja kuuliaisuus hänen lailleen on omaksi parhaaksemme.

ORJANA EGYPTISSÄ

Viidennessä Mooseksen kirjassa yksi teema toistuu yhä uudelleen: se, miten Herra lunasti kansansa Israelin Egyptin maasta. Jatkuvasti heitä muistutetaan siitä, mitä Jumala on tehnyt heidän hyväkseen: "Herra vei meidät pois Egyptistä kohotetun kätensä ja pelottavien ihmeiden ja tunnustekojen voimalla[.]" (5. Moos. 26:8; ks. myös 5. Moos. 16:1-6.)

Itse asiassa läpi koko Vanhan testamentin exodus-kertomukseen viitataan esimerkkinä Jumalan armossaan antamasta mahtavasta vapautuksesta Egyptin orjuudesta ja sorrosta: "Minä olen tuonut sinut Egyptistä, ostanut sinut vapaaksi orjuudesta - -." (Miika 6:4.)

Jopa Uudessa testamentissa esiintyy ajatus siitä, että Jumalan suuressa voimassaan toteuttama exodus on symboli uskosta pelastumisesta Kristuksessa: "Uskon voimalla israelilaiset kulkivat Punaisenmeren yli kuin kuivaa maata pitkin, mutta samaa yrittäessään egyptiläiset hukkuivat." (Hepr. 11:29; ks. myös 1. Kor. 10:1-4.)

Lue 5. Moos. 5:6-22, jossa Mooses kertoo lain, nuo kymmenen käskyä, jotka olivat heidän Jahven kanssa solmimansa liittosuhteen perusta. Huomaa neljäs käsky ja se, mitkä syyt sen noudattamiselle annettiin. Miten tässä tulee esille lain ja armon todellisuus?

Mooses toistaa tutun käskyn levätä seitsemännen päivän sapattina, mutta nyt siihen tulee lisäkorostus. Vaikka jo 2. Moos. kirjassa käsky oli kirjoitettu kivitaluihin, tässä Mooses vielä laajentaa asiaa: pitääkö sapatti paitsi luomisen muistona myös Egyptistä vapautumisen muistona. Jumalan armo pelasti heidät Egyptistä ja tarjosi heille lepoa heidän työstään (Hepr. 4:1-5). Vastauksena Jumalalta saatuun armon heidän piti osoittaa armollisuutta toisille.

Sen lisäksi, että seitsemäs päivä oli vahva luomisen symboli, siitä tulee nyt myös lunastuksen ja armon symboli. Jokainen talouteen kuuluva saa levätä; myös lapset, palvelijat, eläimet ja jopa muukalaiset. Sapatti ulottaa juutalaisille annetun armon myös toisille, jopa liittokansan ulkopuolisille. Ja tuo armo löytyy aivan Jumalan lain ytimeästä. Se, minkä Jumala on armollisesti suonut heille, heidän tulee välittää eteenpäin. Niin yksinkertaista se on.

Lue Matt. 18:21-35. Millä tavoin vertauksen periaate ilmenee sapattikäskyssä?

EI TEIDÄN KUULIAI- SUUTENNE TAKIA

Kristillisen ja itse asiassa kaiken raamatullisen uskonnon keskiössä on yksi suuri teema: vanhurskauttaminen yksin uskon kautta. ”Mitä sanovat kirjoitukset? ’Abraham uskoi Jumalan lupaukseen, ja Jumala katsoi hänet vanhurskaaksi.’” (Room. 4:3.)

Ellen G. Whiten tunnettu ilmaus asiasta kuuluu näin: ”Mitä on uskosta vanhurskautuminen? Se on Jumalan toimenpide, jolla hän lyö maahan ihmisen kunnian ja tekee hänen hyväkseen sen, mitä hän ei pysty omin voimin tekemään. Silloin, kun ihmiset toteavat oman mitättömyytensä, he ovat valmiita tulemaan puetuiksi Kristuksen vanhurskaudella.” (Päi 123.)

Kun mietimme Jumalaa ja hänen pyhyttään sekä omaa epäpyhyttämme, tajuamme, että meidän pelastamisksemme tarvittiin uskomaton armon teko. Sellaisen saimmekin ristillä, kun viaton Kristus kuoli syyllisten syntien puolesta.

Tämä asiayhteys mielessäsi pitäen lue 5. Moos. 9:1-6. Mikä Mooseksen sanomassa osoittaa Jumalan armoa niille, jotka eivät sitä ansaitse? Miten teksti heijastaa uskon kautta vanhurskauttamisen periaatetta?

Jos Paavalin evankeliumia koskevat opetukset voitaisiin tiivistää yhdeksi ajatukseksi, kenties se olisi 5. Moos. 9:5: ei Jumala teitä ”oman kuuliaisuutenne ja rehellisyyttenne ansiosta” pelasta. Sen sijaan hän tekee sen ikuisen evankeliumin (Ilm. 14:6) lupauksen tähden, jonka olemme saaneet ”ei meidän tekojemme perusteella vaan oman päätöksensä ja armonsa mukaisesti, jonka hän jo ennen aikojen alkua soi meille antamalla meille Kristuksen Jeesuksen” (2. Tim. 1:9; ks. myös Tit. 1:3). Jos lupaus annettiin meille ”jo ennen aikojen alkua”, se ei voi mitenkään olla riippuvainen meidän teoistamme. Koska meitä ei ollut edes olemassa ”ennen aikojen alkua”, ei meillä ollut tekojakaan.

Virheistäsi, puutteistasi ja uppiniskaisuudestasi huolimatta Herra tekee tämän mahtavan työn sinun puolestasi ja sinussa. Tämän seurauksena Herra käskee sinun totella häntä ja hänen lakejaan. Lupaus on jo annettu ja toimitettu: sinun tekosi ja kuuliaisuutesi, vaikka ne olisivatkin riittävän hyviä (mitä ne eivät kylläkään ole) eivät ole keino pelastua. Sen sijaan ne ovat pelastuksen tulosta.

Herra on pelastanut sinut armosta. Hänen lakinsa sydämessäsi ja hänen henkensä voimanas mene ja noudata hänen lakiaan.

KERTAUS

Lisäaineistoa: ”Kristuksen vihollinen, joka kapinoi Jumalan lakia vastaan taivaassa, on taitavana ja harjaantuneena kenraalina käyttänyt kaiken voimansa kehitelläkseen petollisia juonia, joilla voisi saattaa pois voimasta Jumalan lain, joka on ainoa synnin paljastin – tuo vanhurskauden mittapuu.” (RH 18.11.1890.)

Kaksi biljoonaa galaksia kirkastaa maailmankaikkeutta. Jokaiseen niistä kuuluu 100 miljardia tähteä, siis 100 000 000 000. Jos kahdessa biljoonassa galaksissa on jokaisessa 100 miljardia tähteä, saamme yhteensä 200 000 000 000 000 000 000 000 tähteä.

Olemassaolon periaate on tämä: sen, joka jotakin suunnittelee ja luo, on oltava suurempi ja ylhäisempi kuin sen, mitä hän on suunnitellut ja luonut. Picasso on suurempi kuin luomansa taideteos. Maailmankaikkeuden luonut Jumala on sen yläpuolella.

Pidä tämä mielessäsi, kun mietit seuraavaa tekstiä: ”Alussa oli Sana. Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala. Jo alussa Sana oli Jumalan luona. Kaikki syntyi Sanan voimalla. Mikään, mikä on syntynyt, ei ole syntynyt ilman häntä.” (Joh. 1:1-3.) Mitä Jumala siis teki? Jumala, joka loi kaiken, mitä ikinä on luotu – kaikki nuo 200 000 000 000 000 000 000 000 tähteä ja kaiken muun? Hän ”kutisti itsensä”, tuli ihmislapseksi, eli synnittömän elämän, kuoli ristillä kantaen ruumiissaan meidän syntiemme ja pahuutemme rangaistuksen, jotta meillä olisi ikuisen elämän lupaus.

Meille on annettu armo Kristuksen ristinkuolemassa. Mitä Jumala pyytää vastalahjaksi? ”Tässä on lopputulos kaikesta, mitä nyt on kuultu: pelkää Jumalaa ja pidä hänen käskynsä. Tämä koskee jokaista ihmistä.” (Saarn. 12:13.)

Keskustelunaiheita:

1. Keskustelkaa maanantain tutkisteluosuuden kysymyksestä koskien sitä, kuinka Jumalan lakia ja kymmentä käskyä (myös neljättä) kunnioittavat voivat välttää lakihenkisyiden ansat. Miten kuuliaisuus, jopa tiukka ja horjumaton kuuliaisuus, eroaa lakihenkisyydestä ja mistä tunnistat ne?

2. Millaisia kertomuksia tunnet (ehkä omakohtaisesti) siitä, miten kymmenen käskyn rikkominen on johtanut ikäviin seurauksiin jonkun kohdalla? Mitä opimme siitä, miten Jumalan laki heijastelee hänen rakkauttaan meitä kohtaan?

3. Miten risti osoittaa meille, miten turhaa on yrittää itse ansaita taivaspaikkaa?